

2007 Švédsko a Norsko (středa 4.7. – středa 11.7.)

4.7. Praha – Petrovice D8 – Rostock – trajekt

5.7. trajekt – Trelleborg – Göteborg – Oslo

6.7. Oslo – Gol – Borgund – Sogndal

7.7. Sogndal – Jostedalsbreen – Jotunheimen – Lom – Otta – Dombås

8.7. Dombås – Åndalsnes – Cesta trollů – Geiranger – Dalsnibba – Dombås

9.7. Dombås – Otta – Lillehammer – Oslo – Kungshamn (Švédsko, Bohuslän)

10.7. Kungshamn – Helsingborg – Malmö – Trelleborg – trajekt

11.7. trajekt – Rostock – Dresden – Praha

Cesta Norskem

Zájezd do Finska měl úspěch. Evinka pro další prázdniny přišla s nápadem jet do Norska, a to opět s berounskou Lingua Tour. Mně se zájezd do Finska líbil, přesto však jsem ještě nebyl připraven na to udělat z poznávacích zájezdů běžnou praxi. Evi v Norsku byla v r. 1969, líbilo se jí tam a měla chuť se tam znovu podívat. Mně ovšem Norsko také lákalo, a i představa přijatelných letních teplot byla příjemná. A tak jsme se rozhodli jet. Zájezdu se jako individuální účastníci zúčastnili i někteří Evinčini kolegové a kolegyně. Tentokrát jsme jeli na začátku prázdnin, cesta až do Trelleborgu byla téměř shodná s tou loňskou, jen jsme už použili hotovou dálnici D8 s přejezdem hranic v tunelech u Petrovic. Nechyběla ani procházka přístavním městem Rostock, kde jsme se mj. byli podívat na zajímavě přestavěný kostel, kde při zachování původní shromažďovací funkce byly vestavěny do střechy byty. Průvodkyní byla dcera paní Ing. Vavrečkové Lucie (příjmení jsem zapomněl).

Rostock, kostel s byty

Cestou Švédskem jsme navštívili **Göteborg**, kde nás uvítal a provázel vytrvalý déšť. Asi dvouhodinovou prohlídku jsme začali u zajímavé rybí tržnice s velkým sortimentem. Během prohlídky jsme si prohlédli dóm a kostel královny, areál zámku, exteriér námořního muzea a aspoň trochu jsme prožili genius loci druhého největšího švédského města. Rád jsem pozoroval v ulicích tramvaje.

Z Göteborgu jsme pokračovali přímo na sever na hranici s Norskem, tvořenou poměrně hlubokým údolím, nad nímž se klenou dálniční a železniční most. Přestože jsme opouštěli EU, žádná hraniční kontrola tam nebyla, ovšem my jsme tam měli určitou přestávku, při níž jsme se mohli trochu protáhnout a hlavně rozložit a vysušit deštníky.

Do **Oslo** jsme přijeli kolem 18. hodiny, na jeho severozápadním předměstí (tedy Oslo jsme před tím prakticky objeli) navštívili skokanský můstek Holmenkollen s vyhlídkou

na město a lyžařským muzeem, a pak si prošli rozlehlý Frognerův park doslova zaplněný **Vigelandovým sochařským dílem** z let 1924 – 1943.

Vigelandovy sochy

Objekt, kde jsme měli zajištěnu večeři a nocleh, byla spíš ubytovna než hotel, byl tvořen několika jednopatrovými stavbami s ubytovacími buňkami; každá měla příslušenství a asi dva dvoulůžkové pokoje. Spalo se tam ovšem dobře; rýže podávaná při večeři ke kuřeti mě sice nenadchla, ale závěrečná zmrzlina to vykompenzovala a tak s noclehem v norském hlavním městě jsme byli spokojeni. Někteří účastníci zájezdu ještě po večeři si zajeli tramvají do centra města, my však jsme šetřili silami na další bohatý program zájezdu.

Páteční dopoledne jsme po snídani se švédským stolem věnovali prohlídce Osla. Zastavili jsme se před královským zámekem, prošli kolem hlavní budovy univerzity a došli k moderní **radnici** a prohlédli si její exteriér i interiér, v němž se udílejí Nobelovy ceny za mír. V rámci individuální prohlídky jsme se podívali k pevnosti **Akershus** a odtud si prohlédli i oselský přístav. Před polednem nás autobus zavezl na poloostrov **Bigdøy** západně od centra, kde je několik tematických muzejí, my jsme se podívali do dvou, věnovaných slavným plavidlům, v prvním jsme se seznámili s historií Nansenova a Amundsenova arkticko-antarktického škuneru Framu, druhé bylo věnováno nejslavnějšímu voru světa, Heyerdahlovu Kon-tiki, na němž byla r. 1947 uskutečněna plavba z Peru do Polynézie (a s ním i voru Ra II, který r. 1970 plul ze severní Afriky do Karibiku).

Někdy v brzkém odpoledni jsme z Bigdøye vyjeli na severoseverozápad, projeli jsme kolem Golu, nedaleko něž byla Evinka v roce 1969 na táboře, a pokračovali zajímavou krajinou s výhledem na hory a vodopády po silnici, o níž jsme se dověděli, že před týdnem byla kvůli povodni neprůjezdná, k dřevěnému sloupovému kostelu v **Borgundu**, jehož placená prohlídka nebyla v programu a počítalo se, že budeme obdivovat jen exteriér, leč už za pouhé přiblížení na nás chtěli vstupné. Krásné místo,

úžasná stavba, ale vymáhat vstupné za pouhý pohled na exteriér, to se snad přece jen nesluší (o dva roky později jsme udělali ovšem podobnou zkušenost v Estonsku).

Vedle kostela je zvonice se středověkým zvonem a návštěvnické centrum s muzeem.

Sloupový kostel v Borgundu (norsky Borgund Stavkirke) je nejlépe dochovaný sloupový kostel v Norsku. Je umístěn v Borgundu u Laerdalu, Sogn og Fjordane a je zasvěcen svatému Ondřeji.

Kostel byl postaven mezi lety 1180-1250. Je postaven výhradně ze dřeva. Uvnitř nejsou žádné lavičky, ozdoby nebo umělé osvětlení. Světlo vstupuje pouze úzkými okny, která byla původně kulatými otvory ve stěnách. Konstrukce je postavena na dvanácti sloupech z borovice, které působí jako podpěra a definují hlavní loď kostela. Kolem ní jsou kříže svatého Ondřeje. Kazatelna pochází ze 16. století. Oltář zdobí malby ze 17. století. Ve výšce kostel zdobí sochy fantastických zvířat, hlavy draků a runové nápisy. Západní dveře kostela si zachovaly svůj románský charakter. Jsou pokryté motivy révy a boje s draky. Střecha kostela se šindelovou střechou je podepřena komplikovanou konstrukcí krovů. Tento rámec vytváří neobvyklý architektonický celek.

Během další cesty jsme přešli trajektem **Sognefjord**, na němž jsme se kochali výhledy na úžasnou krajinu, a dojeli do města **Sogndal**, kde jsme měli zajištěnu večeři a ubytování; posilnění sobími karbanátky, zmrzlinou a kávou jsme se ještě vydali na procházku městem až k asi 2 km vzdálenému kostelu a hřbitovu, odkud se nám naskytla pěkná vyhlídka. V ubytovně bylo společné příslušenství pro 4 dvoulůžkové pokoje a patřila k němu i kuchyňka, již jsme ovšem nepoužili, poněvadž ráno nás opět čekala snídaně formou švédského stolu.

Naše další cesta vedla k severovýchodu a naší nejbližší zastávkou byl **ledovec Jostendalsbreen**, který je v turisticky hojně navštěvované oblasti s informačním střediskem a do jehož bezprostřední blízkosti jsme museli jet loďkou. Vidět ponejprv ledovec byl zážitek!

Krátce po poledni jsme vyjeli směrem na Lom, který je důležitou silniční křižovatkou a kde je vzácný starý dřevěný sloupový kostel, jehož prohlídka byla v programu zájezdu a vstupné průvodkyně hromadně vybrala. Cestou jsme se stavili v Dale-Lusteru u **nejstaršího zděného kostela v Norsku** (kolem r. 1240), a pak jsme pokračovali po okraji nejvyššího norského pohoří **Jotunheimen** (max. výška 2469 m.n.m) s

nesouvislou sněhovou pokrývkou, potkali jsme tam cyklistu a v dálce jsme dokonce viděli i lyžaře-turistu, zřejmě v krátkých kalhotách. Nás autobus zavezl do nadmořské výšky 1434 m. Kolem 18. h jsme sjeli do údolí řeky Otta, a tam měli delší zastávku ve zmíněném **Lomu**, kde jsme kromě prohlídky kostela měli i chvíli rozchod, během nějž se nám s Evinkou "podařilo" se jeden druhému ztratit. V době odjezdu autobusu jsme už byli spolu, abychom dorazili na večeři a ubytování do hotelu Trolltun v **Dombåsu** (komuna Dovre), kde jsme měli strávit dvě noci. Unaveni po plném dni a občerstvení losím či sobím karbanátkem s bramborem a pudingem jsme se ještě vydali na několikakilometrový výšlap do **tundry** a zpět.

Dale – Luster, starý kostel

Na vrchole

V neděli 8. července jsme měli na programu velice bohatý okruh. První "etapou" byla cesta údolím **Romsdalen** do přímořského městečka **Åndalsnes** s výhledy na četné vodopády, přičemž kdesi po úbočí horského masivu, který jsme měli po levé straně, vedla železnice. Zastavili jsme se u zajímavého dětského hřiště, kde byly dětem k dispozici "hračky" představující stavební stroje, a bylo to v nádherném prostředí. V Åndalsnes jsme se byli podívat na nádraží, kde stál "misijní vagón"; škoda, že byl zavřený.

Z Åndalsnes jsme zamířili na **cestu Trollů** – dlouhou klikatou serpentýnu prakticky od úrovně moře do výšky cca 800 m. Na vrchole jsme zastavili a kochali se krásnou přírodou a zároveň prožívali údiv nad cestou jako takovou i nad mistrovstvím řidičů, kteří zvládali i složité vyhýbací manévry. Jedno takové vyhýbání v ostré zatáčce jsme

sledovali, a znamenalo spoustu popojíždění, couvání, a především naprostou soustředěnost.

Lom

Dombås

Romsdalen; dole "misijní vagón"

Poté, co jsme dosáhli nejvyššího bodu, jsme sjížděli ke **Geirangerskému fjordu**, jednomu z největších. Z vyhlídkové terasy se nám naskytnul jedinečný pohled. Fjord se jmenuje podle obce Geiranger a v zimním období umožňuje jediné spojení této obce se světem – silnice jsou v zimě nesjízdné. My jsme pak pokračovali zas vzhůru do sedla pod Dalsnibbou a odtud nás autobus nebezpečnou silnicí, úzkou a bez krajnic, zavezl až na vrchol hory **Dalsnibba** (1500 m n.m.) s krásnou panoramatickou vyhlídkou, a také s restaurací, kde u pultu obsluhující dívka nám rozuměla – byla Slovenka. Další cesta vedla kolem vodopádu Pollfoss údolím řeky Otta do města Otta a do dombáského Trolltunu na večeři a k zaslouženému nočnímu odpočinku.

Zajímavé bylo, že při okruhu z našeho pohledu drsnou norskou přírodou jsme jeli i kolem poměrně rozlehlých jahodových plantáží. K bohatství norské přírody patří, že se zde různé typy krajiny střídají, avšak pohodu plynoucí z průměrné lidnatosti 13 či 14 obyvatel na km² lze pociťovat všude.

Velice bohatý program pokračoval i v pondělí, kdy jsme ráno potřetí projeli silnicí mezi Donbásem a Ottou a dále pokračovali k jihovýchodu do **Lillehammeru**,

dějišti zimních olympijských her 1994. První a hlavní naší zastávkou byl tamní **skansen**, který zachycoval historii norského bydlení prakticky až do současnosti. Staré domečky byly velice skromné, ale docela sofistikované, např. přírodní materiál střech, často zatravněných, přispíval k tepelné pohodě v zimě i v létě. I fary byly a kostely skromné, nicméně svědčily o tom, že náboženství hrálo v životě důležitou roli faráři se těšili značné úctě. Průvodkyně měla na sobě historický kroj, a – co bylo důležité a příjemné – mluvila slovensky.

Zelená střecha

Škola

Gjøvik, předsálí stadionu

Skansen, stará pošta

Po prohlídce skansenu jsme se v Lillehammeru zajeli podívat na olympijský skokanský můstek a pak jsme se ještě zastavili v centru města, kde jsme měli chvíli volno, které jsme se Evinkou využili na posezení i kávy.

Podobná posezení na zájezdech v době rozchodu či volna jsme si s Evinkou oblíbili. V plném a náročném programu jsme je skutečně potřebovali. Při poznávacích zájezdech byly běžně v místě noclehu zajištěny snídaně, obědy do programů nebyly začleňovány, zkrátka dost jsme se zásobili z domova, něco se cestou koupilo a jedlo se zpravidla během jízdy v autobuse. S večery to bývalo různé. Někdy to bylo podobně jako s obědy, někdy byla automaticky večere zajištěna a započítána do ceny zájezdu, nejčastěji však jsme měli možnost při objednávání zájezdu si večere zaplatit jako službu

navíc, což jsme dělávali, nejen kvůli pohodlí, nýbrž v tom byl i zájem místní kuchyni poznat. Stávalo se, že během jednoho zájezdu se tyto způsoby kombinovaly.

Lyžařské disciplíny při olympiádě r. 1994 proběhly v Lillehammeru, halové pak v nedalekém **Gjøviku**, v hale vytesané do skály. Tam naše putování po krásách a zajímavostech Norska skončilo. Podívat se do Norska byl Evinčin skvělý nápad. Je to úžasně krásná, příjemná a zajímavá země. **Fjordy** s úchvatnou členitou krajinou kolem nich – a také s nezbytnými **trajekty, vodopády**, dostatek prostoru a jeho využití atd. Cestou zpět jsme projeli po východním okraji Osla a po přejetí švédských hranic opustili dálnici, abychom ještě užili krásu členitého pobřeží regionu **Bohuslän**. A tam v **Kungshamn** jsme strávili poslední noc na skandinávském území. Byli jsme ubytováni v domečku či chatičce asi 2 km od hlavní budovy hotelu, kde jsme povečeřeli rybí guláš a zmrzlinu a v úterý před polednem pak "posnídali" u švédských stolů, majíce už v sobě ranní snídani z vlastních zdrojů.

Pozdně večerní Kungshamn

Pohled z našeho pokoje

Pomalý soumrak nás docela uchvátil, a tak jsme si užili procházení mezi mořem s pobřežím tvořeným velikými balvany a rázovitými přímořskými domečky až do půlnoci. Zaujal nás pohled na kluky zřejmě lovcí kraby. Zlatým hřebem mého dopoledního programu bylo koupání v moři mezi velkými kameny, což se mi moc líbí, studenou vodu jsem si pochvaloval, nicméně, když jsem vylezl z vody, tak jsem si rád oblékl nejen tričko, nýbrž i bundu. Cestou mezi naší chatkou a hotelem jsme si prošli město, kde zaujal nás kostel s řídce využitým hřbitovem.

Na Kungshamn moc rád vzpomínám a tamní koupání považuji za jedno z nejlepších, která jsem zažil. Když jsem později četl výborné detektivky *Camilly Läckbergové* a uvědomil jsem si, že se odehrávají právě v této oblasti, probouzely ve mně příjemné vzpomínky na závěr norskó-švédské dovolené.

Ráz krajiny

← Kungshamn →

Kostel se hřbitovem

Po poledni jsme z Kungshamnu pokračovali po zajímavém bohuslänském pobřeží, dokonce s využitím trajektů, směrem na jih, minuli jsme Göteborg a zastavili v **Helsingborgu**, kde jsem si rád připomněl svou první kratičkou návštěvu tohoto města a Švédska v roce 1991. Docela jsem to tam poznával. Procházka s Evinkou byla ovšem radostnější. Dnes si uvědomuji, že to asi bylo naše totální loučení se skandinávským poloostrovem. O tři roky později jsme se ještě na Helsingborg podívali z dánského Helsingøru.

Zbývala cesta do Trelleborgu na trajekt a pak přejezd autobusem z Rostocku do Prahy.

Bylo příjemné, že na zájezdu byly tři Evinčiny kolegyně z Nerudova gymnázia, jedna i s manželem. A z žižkovského hudebního gymnázia, patřícího pod Nerudovo, tam byli milí manželé Magda a Honza Bělohlávkovi, charismaticky orientovaní křesťané. Magda si na Kungshamských balvanech pohmoždila nohu, takže se jí poslední den těžko chodilo. Mezi účastníky zájezdu byl chirurg, který ji prohlédl a dojednal, aby po zbytek cesty mohla mít v autobusu nohu v nejvhodnější poloze.

Praha, leden 2022